



# BŪTISKĀKIE RISKI VESELĪBAS APRŪPES ATKRITUMU (VAA) APSAIMNIEKOŠANĀ VESELĪBAS APRŪPES IESTĀDĒS LATVIJĀ

Jūlija Gušča  
Nacionālā projekta koordinatore

Māris Klindžāns  
Nacionālais tehniskais konsultants

*PROJEKTS: Labāko tehnoloģiju un paņēmienu demonstrēšana un veicināšana medicīnisko atkritumu samazināšanas jomā, lai novērstu dioksīnu un dzīvsudraba nonākšanu vidē*

## VAA apsaimniekošanas esošās situācijas novērtēšana divās Latvijas slimnīcās:

- ❖ SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” (Ventspilī)
- ❖ SIA “Rēzeknes slimnīca”

## VAA apsaimniekošanas riski apkopotī no 8 slimnīcām:

- ❖ Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” (Ventspilī)
- ❖ Rēzeknes slimnīca
- ❖ Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība (Balvos)
- ❖ Vidzemes slimnīca
- ❖ Jelgavas pilsētas slimnīca
- ❖ Jēkabpils reģionālā slimnīca
- ❖ Daugavpils reģionālā slimnīca
- ❖ Liepājas reģionālā slimnīca

### LAIKA PERIODS:

**2009.gada 1.jūlijs –  
2011.gada janvāris**

## Risku jomas VAA apsaimniekošanas sistēmā:

- ❖ VAA rašanās process
- ❖ VAA transportēšana - VA iestādes iekšienē/teritorijā
- ❖ VAA uzglabāšana
- ❖ Individuālās aizsardzības līdzekļu lietojums (visos posmos)
- ❖ Dezinfekcijas prakse
- ❖ VAA apstrādes tehnoloģiju efektivitāte slimnīcās

## Risku jomas VAA apsaimniekošanas sistēmā:

### ❖ VAA rašanās process

- Šķirošanas kvalitāte – monitoringa nevaikšana
- Savākšanas veids – tvertnes/maisi/1 X lietojamie iepakojumi
- Klasifikācija
- Marķēšana
- Uzglabāšanas ilgums
- Telpas pieejamība/novietojums (telpas neslēdz ciet; atkritumi rodas procedūru telpā, bet tiek uzglabāti sanitārajā telpā) + tvertņu pieejamība/novietojums telpā (skapīšos, zem logiem saulē u.c.)

## Risku jomas VAA apsaimniekošanas sistēmā:

- ❖ **VAA transportēšana - VA iestādes iekšienē/teritorijā:**
  - ✓ droša pārvadāšana
  - ✓ atbilstošu tvertņu lietošana pārnēsājot ar rokām
  - ✓ rīcības izbiršanas gadījumā

## Risku jomas VAA apsaimniekošanas sistēmā:

### ❖ VAA īstermiņa uzglabāšana:

- ✓ Ilgums / temperatūra
- ✓ marķējums - tvertņu/maisu/telpas
- ✓ pieejamība – transporta/liftu/grauzēju un insektu

### ❖ Individuālās aizsardzības līdzekļu lietojums

- ✓ visos posmos – katra posma specifika

### ❖ Dezinfekcijas prakse

- ✓ visos posmos – lielākie riski (tvertņu, ratu, automašīnu)

## Veselības aprūpes atkritumu novērtējuma secinājumi:

Katrā no slimnīcām ir izstrādāta individuāla (atšķirīga) VAA apsaimniekošanas sistēma balstoties uz atšķirīgu VAA apstrādes tehnoloģiju:



### VAA apstrāde uz vietas slimnīcās

MediSter	SteriMed
Mikroviļņu tehnoloģija, pievienojot tikai ūdeni (neizmantojot ķīmikālijas)	Tehnoloģija, izmantojot Stericid dezinfekcijas līdzekļa šķīdumu un mehānisku smalcināšanu

# Veselības aprūpes atkritumu novērtējuma secinājumi:

## MediSter

Mikroviļņu tehnoloģija, pievienojot tikai ūdeni (neizmantojot ķīmikālijas)



## SteriMed

Tehnoloģija, izmantojot Stericid dezinfekcijas līdzekļa šķīdumu un mehānisku smalcināšanu



**PROJEKTA IETVAROS VEIKTAS PĀRBAUDES 07.2010.**



# Veselības aprūpes atkritumu novērtējuma secinājumi:

## Atšķirīga pieeja VA atkritumu šķirošanā (konteineru skaitā / veidā)

### Slimnīca, kas izmanto MediSter iek.

- ❖ konteiners sadzīves atkritumiem
- ❖ 1 X lietojams konteiners asajiem atkritumiem (adatas) – apstrādei Sterimed iekārtā
- ❖ speciālais konteiners “infekciozajiem” atkritumiem (ne asajiem) – apstrādei Sterimed iekārtā



### Slimnīca, kas izmanto SteriMed iek.

- ❖ konteiners sadzīves atkritumiem
- ❖ atkārtoti lietojams konteiners asajiem atkritumiem (+ šļirces + sistēmu šļūtenes) – apstrādei SteriMed iekārtā
- ❖ konteiners “infekciozajiem” atkritumiem (ne asajiem) – nodošanai līgumiestādei (transportēšanai uz Rīgu)



# Veselības aprūpes atkritumu novērtējuma secinājumi:

## Secinājumi – problēmas:

### Slimnīca, kas izmanto MediSter iek.

- ❖ visas slimnīcas nodaļas **nepieturas** pie vienotas sistēmas, kas veicina kļūdu palielināšanos šķirojot VAA
- ❖ VAA uzglabāšanas laiks slimnīcas nodaļās ļoti atšķirīgs (no 1 dienas līdz 2 nedēļām)

#### IEMESLS:

atšķirīgs radīto infekciozo atkritumu daudzums konkrētajā nodaļā – vienāds infekciozo atkritumu tvertņu lielums visām nodaļām nav piemērots

## Pilnvērtīgi netiek izmantoti otrreizējo izejvielu resursi

Slimnīcas atdala lielu daļu izmantotā kartona iepakojuma no kopējās sadzīves atkritumu plūsmas, taču tas nav ekonomiski izdevīgi un rada problēmas šīs izejvielas realizācijā  
– jautājums par PET šķirošanas uzsākšanu



# Veselības aprūpes atkritumu novērtējuma secinājumi:

## Secinājumi – problēmas:

- ❖ Slimnīcas vidējais personāls **labi** veic VAA šķirošanu  
risku rada jaunākais personāls vai atbalsta struktūrvienības (saimniecības dienests), kas infekciozos atkritumus pieskaita sadzīves atkritumiem
- ❖ Slimnīcām ir lielas (maz kontrolētas) iespējas neapstrādāt infekciozos atkritumus un tādējādi samazināt izdevumus uz apkārtējās vides un draudu cilvēku veselībai rēķina
- ❖ Slimnīcām ir problēmas ar atsevišķu ķīmikāliju (formaldehīda) kā arī patoloģisko atkritumu iznīcināšanu / pārstrādi

# Paldies par uzmanību!

**Māris Klindžāns**

Tehniskais konsultants

[maris.klindzans@lvif.gov.lv](mailto:maris.klindzans@lvif.gov.lv)

Mob.t.: 26594622

**Jūlija Gušča**

Projekta koordinatore

[julija.gusca@undp.org](mailto:julija.gusca@undp.org)

Mob.t.: 26772850